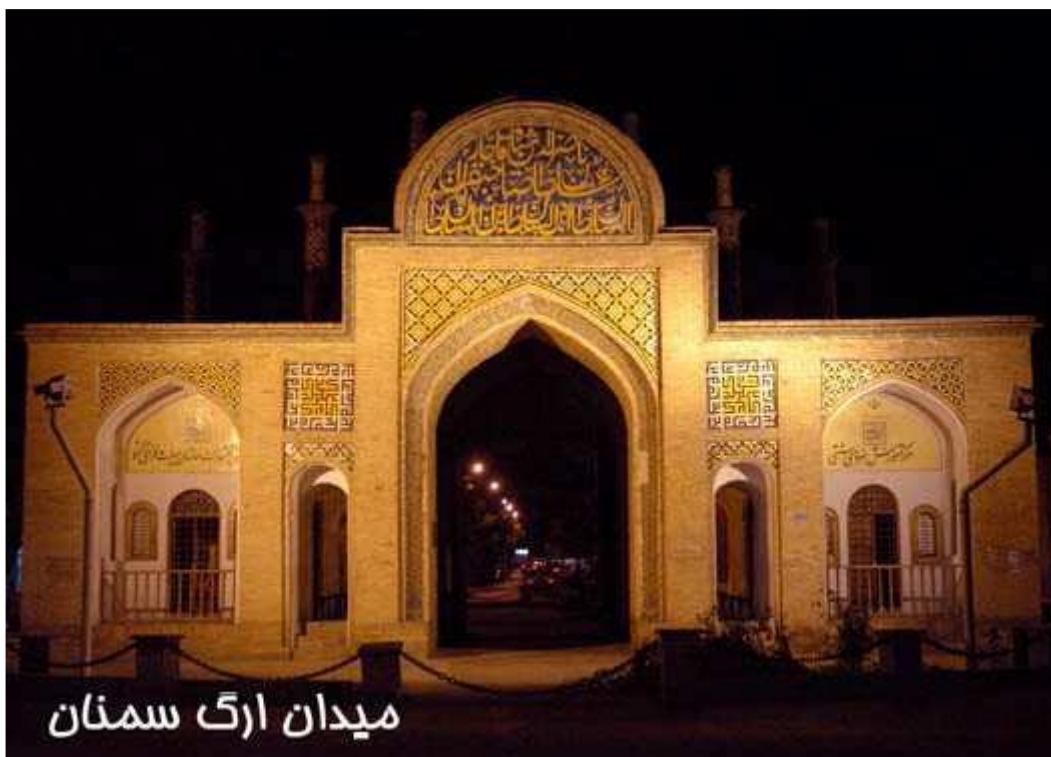

میدان ارگ، بنای باستانی شهر سمنان

آشنایی با استان سمنان

استان سمنان در دامنه‌های جنوبی رشته‌کوه‌های البرز جا گرفته، که بلندای آن از شمال به جنوب کاسته شده و سرانجام به دشت کویر ختم می‌شود. این استان از نظر مساحت ششمین استان کشور و با مرکزیت شهرستان سمنان دارای هشت شهرستان (سمنان، شاهروود، دامغان، گرمسار، مهدی‌شهر، بسطام، میامی، سرخه) و ده‌ها بخش و شهر و دهستان است. این استان در شاهراه باستانی جاده ابریشم واقع شده است که از دیرباز تاکنون به عنوان جایگاه طبیعی خود همواره نقطه ارتباطی شرق و غرب و شمال شرقی ایران بوده است زیرا در جنوب آن کویر مرکزی و غیرقابل عبور و در شمال آن رشته‌کوه‌های پرپیچ و خم البرز قرار دارد.

گویش مردم:

گویش مردم سمنان از بقایای دست‌نخورده زبان پهلوی است که امروزه به گویش‌های سمنانی، سنگسری، شهمیرزادی، سرخه‌ای، بیابانکی دسته‌بندی می‌شود. گویش مردم شاهرود و دامغان و گرمسار فارسی است و برخی گویش‌های گوناگون و باستانی دارند. همچنین مهاجرین ساکن در گرمسار افزون بر آشنایی با زبان فارسی با زبان‌های سرزمینی همچون ترکی، عربی و تاتی گفتگو می‌نمایند.

شهرستان سمنان:

این شهرستان در دامنه جنوبی رشته‌کوه‌های البرز جا گرفته و مرکز استان سمنان است. آب‌وهوای این شهرستان به علت واقع شدن در کناره کویر در تابستان گرم و خشک و در زمستان سرد و خشک است. مهمترین کوه و روختانه این شهرستان عبارت‌اند از: کوه نیزوا، روختانه گل روبار و از آثار باستانی سمنان می‌توان مسجد جامع، منار مسجد جامع، مسجد امام خمینی، گرمابه پهنه، دروازه ارگ، بازار سمنان، غار دربند و آرامگاه شیخ علاءالدوله در بیابانک را نام برد.

شهرستان دامغان:

این شهرستان از شمال به استان مازندران، از شرق به شهرستان شاهرود، از جنوب به کویر مرکزی، از غرب به شهرستان سمنان محدود است. آب‌وهوای این شهرستان به علت پستی و بلندی و وزش بادهای شدید (که معروف به بادهای سه‌روزه است) در بخش کوهستانی دارای آب‌وهوای سرد و در بیلاقات و در دامنه، معتدل و در بخش کویری شبها سرد و روزها گرم است. مهمترین کوه‌ها و روختانه‌های این شهرستان عبارت‌اند از: منصور کوه، شاهدان کوه، مهرنگار کوه، رودخانه چشم‌علی، رودخانه معروف به روبار از آثار باستانی دامغان می‌توان مسجد تاریخانه، مسجد جامع دامغان، برج چهل دختر، پیرعلمدار، برج مهمان‌دوست، بازار دامغان و چشم‌علی دامغان را بر شمرد.

شهرستان مهدی شهر :

شهرستان مهدی شهر (سنگسر) یکی از شهرستان‌های استان سمنان واقع در شمال استان می‌باشد.

بناهای تاریخی و دیدنی این شهرستان شامل آب انبار تاریخی مهدی شهر- جنگل فینسک- قله نیزوا- آب گرم مهدی شهر- امامزاده عبدالله شهمیرزاد- امامزاده قاسم مهدی شهر- امامزاده

یحیی شهمیرزاد- بقاع ابوالقاسم، مهدی و یحیی در چاشم (باقعه شیخ شهمیرزاد) سوسن عطا (چاشم) روستای نمونه گردشگری چاشم (چهل تن) در درجزین (حسینیه المهدی مهدی شهر- رودبارک- دیواره صخره نوردی سنگسر سل شکارگاه (ملاده) روستای مladه- شیر قلعه شهمیرزاد - عمارت کیپور - غار دربند مهدی شهر کافرقلعه - مسجد پامنار مهدی شهر - منطقه حفاظت شده پرور - موزه عشايری ایل سنگسر می باشد

شهرستان سرخه:

در تاریخ ۹/۱۱/۱۳۹۱ برابر مصوبه هیئت دولت با ارتقای بخش سرخه به شهرستان سرخه به مرکزیت شهر سرخه مشتمل بر بخش مرکزی و بخش هفر در سرخه به مرکزیت مؤمنآباد در استان سمنان ایجاد شد. شهرستان سرخه در ۱۷۰ کیلومتری شرق پایتخت ایران؛ تهران قرار دارد و با مرکز استان؛ سمنان ۲۰ کیلومتر فاصله دارد که در شرق شهر سرخه قرار گرفته است و از شمال با استان تهران و شهرستان فیروزکوه و از جنوب با استان اصفهان و کویر لوت و از غرب با شهرستان آرادان و گرمسار و از شرق با شهرستان سمنان و مهدی شهر همسایه است.

شهرستان گرمسار:

گرمسار یکی از شهرهای استان سمنان و مرکز شهرستان گرمسار است. در قدیم به آن خوار می گفتند که یکی از ایالات ملک ری بوده است.

نام گرمسار در زمان اشکانیان، «خواران» بوده است. به علت آنکه گرمسار در کنار کویر قرار گرفته و نسبت به نقاط همچوار خود پستتر است، بدین مناسبت نام «خوار» را بدان نهادند.

گرمسار هم اکنون یکی از مناطق آباد استان سمنان است که در برگیرنده شهرهای روستاهای آباد بسیاری است رودخانه حبله رود که از رشته کوههای البرز مرکزی سرچشمه می گیرد مناطق اطراف گرمسار را سیراب می کند. در گرمسار قلعه ای به نام استوناوند وجود دارد که قدمت آن را بیش از ۳۵۰۰ سال تخمین می زندند این قلعه در شمال گرمسار کنونی (بن کوه) قرار دارد.

شهرستان آزادان:

آزادان یکی از شهرهای ایران در استان سمنان است؛ که از غرب در ۱۵ کیلومتری گرمسار و از شرق در ۷۳ کیلومتری شهر سرخه قرار دارد. این شهر مرکز شهرستان آزادان است. جمعیت این شهر برابر سرشماری سال ۱۳۸۵، برابر با ۴۹۶۸ نفر بوده است.

مردم آزادان بیشتر به زبان فارسی صحبت می‌کنند ولی در محله‌ای در بخش شمال غربی شهر، ساکنان به زبان دیلمی صحبت می‌کنند که اصلیت آن‌ها از یکی از روستاهای فیروزکوه به نام رامه است. روستاهای آزادان را عشایر الیکایی تشکیل می‌دهند.

بخش آزادان که تا پیش از این جزء تقسیمات شهرستان گرمسار به شمار می‌رفت در مردادماه سال ۱۳۹۰ با تصویب هیئت‌وزیران ششمین شهرستان استان سمنان شد. آزادان دارای ۱۳۰ آبادی دارد. جمعیت بخش آزادان که اکنون هفتمین شهرستان استان سمنان شده، در آخرین سرشماری نفوس و مسکن (سال ۱۳۸۵) ۱۵۵۱۷ نفر اعلام شده بود.

آزادان دارای یک امامزاده به نام سلطان شاه نظر در مرکز شهر است که از بنای‌های باستانی نیز به شمار می‌آید.

